

Albert Camus

CALIGULAR

ကလီဂူလာ

ဒီနိုဗို

ပြန်ဆိုသည်

"... ကာလီဂူလာ ပြဇာတ်ဟာ ဘုရင်တစ်ပါးရဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် သတ်သေတဲ့ ဇာတ်လမ်းပါပဲ။ ဒါဟာ လူသားအဆန်ဆုံး၊ ကြေကွဲစရာ အကောင်းဆုံး အမှားအယွင်းတစ်ခုရဲ့ ဇာတ်လမ်းပါပဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် သစ္စာရှိပြီး လူသားမျိုးနွယ်ပေါ် သစ္စာမဲ့ခဲ့တဲ့ ကာလီဂူလာတစ်ယောက် သေခြင်းတရားကို လက်ခံခဲ့တာဟာ ဘယ်လိုလူမျိုးမှ တစ်ယောက်တည်း ရှင်သန်ကျန်ရစ်အောင် မစွမ်းနိုင်ဘူးဆိုတာနဲ့ သူများ တကာကို အသုံးပြုပြီး တစ်ယောက်တည်း လွတ်မြောက်ဖို့ ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်မှန်း သဘောပေါက်သွားတဲ့ အတွက်ပါပဲ။"

အဲလ်ဘတ်ကမူး၏ အမှာ မှ

မူရင်းစာရေးသူ၏ အမှာ

ကာလီဂူလာပြဇာတ်ကို Suetonius ရဲ့ Twelve Ceasars ကို ဖတ်ပြီး ၁၉၃၈ မှာ ရေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ မူလရည်ရွယ်တာက အယ်ဂျီးယားမှာ ကျွန်တော်ဖွဲ့ထားတဲ့ ပြဇာတ်အဖွဲ့လေး အတွက်ပါ။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ကာလီဂူလာနေရာကနေ ကပြဖို့ ရည်ရွယ်ခဲ့တယ်။ အတွေ့အကြုံ

မရှိသေးတဲ့ သရုပ်ဆောင်တွေရဲ့ ထုံးစံ ခပ်ဘွင်းဘွင်းပဲ၊ အကွေ့အပတ်တွေ မရှိ။ သည့် အပြင် အဲဒီအချိန် ကျွန်တော့်အသက်က ၂၅ နှစ်ပဲ ရှိသေးတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ကလွဲပြီး ဘာကိုမှ မယုံတဲ့ အရွယ်။ သို့ပေမဲ့ စစ်ကြီးက ကျွန်တော့်ကို အသံသိပ်မထွက်ဘဲ လုပ်စရာရှိတာ လုပ်ဖို့ တွန်းအားပေးခဲ့တယ်။ သည် လိုနဲ့ ၁၉၄၅ မှာ ကာလီဂူလာကို ပဲရစ်က Hebertot ပြဇာတ်ရုံမှာ ပထမဆုံး ကပြဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

သည့် အတွက် ကာလီဂူလာက ဒါရိုက်တာဆိုလည်း ဟုတ်၊ သရုပ်ဆောင်ဆိုလည်း ဟုတ်တဲ့ လူတစ်ယောက်ရဲ့ ပြဇာတ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သည် ပြဇာတ်မှာ အဲဒီကာလတဝိုက် ကျွန်တော့်ရဲ့ ပူပန်စိုးရိမ်မှု အတော်များများကို စိတ်သွင်းရေးသားထားပါတယ်။ ပြင်သစ်ဝေဖန်ရေးဆရာတွေက သည် ပြဇာတ်ကို အလွန်ဖော်ရွေစွာ ကြိုဆိုခဲ့ကြပေမဲ့ မကြာခဏ သည် ပြဇာတ်ကို ဒဿနဆန်တဲ့ ပြဇာတ်တစ်ပုဒ်အဖြစ် ပြောသံဆိုသံကြားရတာ ကျွန်တော့်အဖို့ အံ့အားသင့်ရပါတယ်။ သည် ပြဇာတ်ထဲမှာ အမှန်တရားဆိုတာများ ပါနေလို့ လား။

အဲဒီခေတ်အခါက စိတ်ဝင်စားစရာ မင်းသားတစ်ပါးဖြစ်တဲ့ ကာလီဂူလာဟာ သူ့ရဲ့ ညီမလည်း ဖြစ်၊ ချစ်သူလည်း ဖြစ်တဲ့ ဒရူဆယ်လာတစ်ယောက် သေဆုံးရာကနေ သည် လောကကြီးဟာ တယ်ပြီး ကျေနပ်စရာ မရှိပါလား ဆိုတာကို သတိပြုမိသွားခဲ့တယ်။ အဲဒီနောက်ပိုင်း မဖြစ်နိုင်တာတွေကို စွဲလမ်း၊ အထင်သေးစက်ဆုပ်မှုတွေ၊ ချောက်ချားမှုတွေကို သာယာမှုယစ်ကာ လူတွေသတ်၊ တန်ဖိုးထားမှုတွေကို စနစ်တကျ ဖျက်ဆီးပြီး အဲဒါကို လွတ်လပ်မှုအဖြစ် ကျင့်သုံးနေထိုင်ခဲ့တယ်။ သို့ပေမဲ့ သည်

လွတ်လပ်မှုဟာ အစစ်အမှန် မဟုတ်ဘူး ဆိုတာကို နောက်ဆုံးမှာ သူ သိလာခဲ့တယ်။ သူက မိတ်ဆွေဖြစ်မှုဆိုတာကို မေးခွန်းထုတ်ခဲ့တယ်။ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ၊ ယေဘုယျ လူသားချင်းညီညွတ်မှု၊ ကောင်းမြတ်မှုနဲ့ ဆိုးယုတ်မှု စတာတွေကို စိန်ခေါ်ခဲ့တယ်။ သူက သူ့ကို ပြောလာတဲ့ စကားလုံးတွေကို ပြောတဲ့ အတိုင်းယူပြီး သူတို့ ကို ယုတ္တိကျဖို့ အတင်းအကျပ် တောင်းဆိုခဲ့တယ်။ သူက သူ့ရဲ့ ငြင်းပယ်နိုင်တဲ့ စွမ်းအားနဲ့ ဖျက်ဆီးနိုင်တဲ့ ဒေါသတွေ သုံးပြီး ပတ်ဝန်းကျင်က အရာရာကို တစ်တန်းစားတည်းဖြစ်အောင် လုပ်ပစ်ခဲ့တယ်။ သူ့အတွက် ဘဝမီးရဲ့ လောင်စာက အဲဒီဖျက်ဆီးနိုင်တဲ့ ဒေါသ ဖြစ်ခဲ့တယ်။

တစ်ဖက်မှာ သူ့အမှန်တရားက ကံကြမ္မာကို ပုန်ကန်ဖို့ ဆိုရင် သူ့အမှားက သူနဲ့ လူသားထုကြား ပေါင်းစည်းထားတဲ့ အရာကို ငြင်းပယ်လိုက်ခြင်းပါပဲ။ လူတစ်ယောက်ဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မဖျက်ဆီးဘဲ အရာရာကို ဖျက်ဆီးလို့ မရပါဘူး။ ဒီအတွက် သူ့ ပတ်ဝန်းကျင် မှာ လူတွေနည်းလာအောင် လုပ်ခဲ့တဲ့ ကာလီဂူလာတစ်ယောက် သူ့လောဂျစ်ကို ဆက်လက်စွဲကိုင်ပြီး နောက်ဆုံးမှာ သူ့ကို သတ်ဖြတ်ကြမယ့်လူတွေကို လိုတာအကုန် ဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့တာ မဟုတ်လား။ ကာလီဂူလာပြဇာတ်ဟာ ဘုရင်တစ်ပါးရဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် သတ်သေတဲ့ ဇာတ်လမ်းပါပဲ။ ဒါဟာ လူသားအဆန်ဆုံး၊ ကြေကွဲစရာ အကောင်းဆုံး အမှားအယွင်းတစ်ခုရဲ့ ဇာတ်လမ်းပါပဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် သစ္စာရှိပြီး လူသားမျိုးနွယ်ပေါ် သစ္စာမဲ့တဲ့ ကာလီဂူလာတစ်ယောက် သေခြင်းတရားကို လက်ခံခဲ့တာဟာ ဘယ်လိုလူမျိုးမှ တစ်ယောက်တည်း ရှင်သန်ကျန်ရစ်အောင် မစွမ်းနိုင်ဘူးဆိုတာနဲ့ သူများ တကာကို အသုံးပြုပြီး တစ်ယောက်တည်း လွတ်မြောက်ဖို့ ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်မှန်း

သဘောပေါက်သွားတဲ့ အတွက်ပါပဲ။

ကာလီဂူလာပြဇာတ်ဟာ ပညာတတ်တစ်ယောက်ရဲ့
ကြွေကွဲဖွယ်ဇာတ်လမ်းပါပဲ။ နဂိုကတည်းကလည်း ပြဇာတ်ဟာ
ပညာတတ်တွေအတွက်ဆိုတဲ့ ကောက်ချက်ရှိပြီးသားပါပဲ။ သို့ပေမဲ့
ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ပြောရရင် ဒီပြဇာတ်မှာ အဲဒီအပိုင်းက ရှားပါးလှတာ
သတိပြုမိပါတယ်။ ဒီလေးခန်းစလုံးမှာ ဒဿနဆန်တာဆိုလို့ ကျွန်တော်
ကောင်းကောင်း ရှာလို့ မတွေ့ပါဘူး။ ရှိတယ်ဆိုရင်တောင်မှ
ဇာတ်ကောင်ဟီးရိုးပြောတဲ့ ‘လူတွေသေကြတယ်၊ သူတို့
မပျော်နိုင်ကြဘူး’ ဆိုတာလောက်ပဲ ရှိပါလိမ့်မယ်။ ဒါကလည်း
အတော့်ကို ရိုးရှင်းတဲ့ အယူအဆပါပဲ။ အဲဒီအတွက် ကျွန်တော့်အနေနဲ့
လူအများကို မျှဝေချင်မိတာပါ။ တခြားရည်ရွယ်ချက်မျိုးလည်း
မရှိပါဘူး။ မဖြစ်နိုင်တာကို တပ်မက်မှုဟာ
တခြားအကြောင်းအရာတွေဖြစ်တဲ့ အလွန်အမင်း လောဘကြီးတာတို့ ၊
အိမ်ထောင်ရေး ဖောက်ပြန်တာတို့လို ပြဇာတ်ဆရာတစ်ယောက်
လေ့လာဖို့ ကောင်းတဲ့ အကြောင်းအရာတစ်ခုပါပဲ။

ပြချင်တာက အစွမ်းကုန် မာန်တက်မှုဟာ ကျဆုံးမှုနဲ့
အဆုံးသတ်ရတယ်ဆိုတာ အဲဒါ ကျွန်တော့် ရည်ရွယ်ချက်ပဲ။ ဒါကိုပဲ
ပရမ်းပတာ ထိန်းချုပ်လို့ မရတဲ့ အကြမ်းဖက်မှုတွေနဲ့
သရုပ်ဖော်ထားတာပဲ။ ကျွန်တော့်လက်ရာကို ဒီအချက်နဲ့ ပဲ
အကဲဖြတ်သင့်ပါတယ်။

တစ်ခုလေး ထပ်ပြောပါရစေ၊ တချို့က ကျွန်တော့်ပြဇာတ်က
အဖေကိုသတ်၊ အမေကိုယူတဲ့ အိဒီပတ်လို အဖြစ်ကို သဘာဝပဲလို့
ယူဆချင်တဲ့ သူတွေ၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ သုံးပွင့်ဆိုင် အိမ်ထောင်ရေး

ဖောက်ပြန်မှုတွေကို လက်ခံထားတဲ့ သူတွေအတွက်
အတွေးပွားစေတယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ တော့
လူ့အဖွဲ့အစည်းကို အထိတ်တလန့် ဖြစ်အောင် တမင်ရည်ရွယ်တဲ့
အနုပညာမျိုးကို သိပ်သဘောမကျလှပါဘူး။ ဘာကြောင့် ဆို လူတွေကို
ဒီနည်းနဲ့ နားဝင်လက်ခံလာစေဖို့ ခဲယဉ်းလို့ ပါပဲ။ အကယ်၍
ကံမကောင်းလို့ ကျွန်တော့်ပြဇာတ်က လူတွေကို
ချောက်ချားဝမ်းနည်းစေမယ်ဆိုရင်လည်း ဒါဟာ အမှန်တရားကို အရမ်း
စွဲမြဲယုံကြည်လွန်းလို့ ပဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အနုပညာရှင်အနေနဲ့ တော့
အမှန်တရားကို မယုံကြည်တော့ပါဘူးလို့ ကြေညာဖို့ ဆိုတာ
သူ့အနုပညာကို စွန့်လွှတ်မှ ပဲ ဖြစ်နိုင်မှာ မို့ပါ။

စာဖတ်သူများ အနေနဲ့ ဒီစာအုပ်ထဲမှာ ရှာမတွေ့နိုင်တဲ့
စကားတစ်ခွန်းကို ထပ်ပြောပါရစေ။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ပြဇာတ်ကို
အစွဲလမ်းဆုံးဖြစ်ပေမဲ့ ကံမကောင်းချင်တော့ ကျွန်တော်ကြိုက်တဲ့
ပြဇာတ်က တစ်မျိုးတစ်စားတည်း ဖြစ်နေခဲ့တယ်။
တေးသရုပ်ဖော်ဇာတ်မြူး comic မဟုတ်ရင် အလွမ်းဇာတ် tragic ပဲ။
ဒါရိုက်တာ၊ သရုပ်ဆောင်၊ ပြဇာတ်ရေးသူတစ်ယောက်အနေနဲ့
အတွေ့အကြုံများ လာတဲ့ အခါ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ ဘာသာစကားနဲ့
စတိုင်မပါတဲ့ ပြဇာတ် မရှိနိုင်သလို ရှေးပြဇာတ်၊
ဂရိအလွမ်းဇာတ်တွေမှာ လို လူသားကံကြမ္မာကို ရှင်းလင်းခမ်းနားစွာ
မပြနိုင်တဲ့ ပြဇာတ်မျိုးကိုလည်း တကယ့်ပြဇာတ်လို့
မသတ်မှတ်ချင်တော့ဘူး။ ဒီပြဇာတ်မျိုးတွေကို တန်းတူသတ်မှတ်ဖို့
မတောင်းဆိုပေမဲ့ အနည်းဆုံး စံပြအနေနဲ့ တော့ ထားသင့်ပါတယ်။
စိတ်နေစိတ်ထား သရုပ်ဖော်မှုတွေ၊ ကျွမ်းကျင်လှတဲ့
ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်ဆင်မှုတွေ၊ စိတ်လှုပ်ရှားစရာ

အခြေအနေမျိုးတွေဟာ ပရိသတ်တစ်ယောက်အနေနဲ့ တော့ ကျွန်တော့်ကို စိတ်ရွှင်မြူးစေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ စာရေးသူတစ်ယောက်အနေနဲ့ တော့ ဘာမှ မထူးခြားလှပါဘူး။ ဒီအယူအဆဟာ အငြင်းပွားဖွယ်ကောင်းတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် ဝန်ခံပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီအယူအဆနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော့်အမြင်ကို အရှိအတိုင်း တင်ပြတာ ကောင်းမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

တင်ကြိုသတိပေးပါရစေ၊ စာဖတ်သူများ အနေနဲ့ ဆန္ဒရှိရင် ဆက်မဖတ်ဘဲ နေလို့ ရပါတယ်။ ဒီလိုပြောလို့ နောက်မတွန့်သွားတဲ့ စာဖတ်သူများကိုတော့ ကျွန်တော်နှိုးဆော်ချင်တာက အထက်ပါ မျက်နှာစာများကို ကျော်လွန်ပြီး စာဖတ်သူနဲ့ စာရေးသူတို့ ကို ပေါင်းစပ်ပေးတဲ့ ထူးဆန်းတဲ့ ခင်မင်မှုဟာ (မှားယွင်းနားလည်မှုသာ မရှိခဲ့ရင်) စာရေးသူအတွက် တကယ့်တော်ဝင် ဆုလာဘ်ဆိုတာပါပဲ။

**အဲလ်ဘတ်ကမူး
၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ**
